

F. t. l. vedr. kommunal udligning m.v.

1.4. Koordinering og samling af særordninger

Det generelle tilskuds- og udligningssystem har siden introduktionen i begyndelsen af 1970'erne bidraget til at forenkle den kommunale finansiering betydeligt, idet en lang række særordninger er blevet samlet i ét samlet finansieringssystem.

Der er dog på flere områder behov for at vurdere, om der kan ske en yderligere inddragelse af sådanne særordninger. Aktuelt stilles der forslag om:

Tilbageføring af den særlige andel af statstilskud vedr. budgetgaranti

I 1994 blev der med virkning for 1995 indført en særlig fordeling af statstilskuddet for den del af tilskuddet, der vedrører budgetgarantien. I følge loven skal fordelingen revideres i folketingssamlingen 1995/1996. Ved gennemførelse af en reform af tilskuds- og udligningssystemet med sigte på forenkling, har det dog været nærliggende allerede nu at foretage en egentlig indarbejdelse i det generelle system.

Som led heri afskaffes den særlige fordeling af budgetgarantibeløbet. Det sker ved, at 2,2 mia. kr. (skønnet 1996-beløb) tilbageføres til fordeling som generelt statstilskud. Ændringen skal i øvrigt ses i sammenhæng med forbedringerne af udgiftsbehovs-udligningen, hvorved der i højere grad tages hensyn til kommunernes sociale struktur.

Inddragelse af den særlige boligstøtteudligning mv. i hovedstadsområdet

I hovedstadsområdet har der siden 1967 eksisteret en særlig »boligstøtteudligning«, hvorefter alle boligstøtteudgifter m.v. bliver fordelt mellem hovedstadskommunerne i forhold til kommunernes udskrivningsgrundlag. Der udlignes altså 100 procent af alle nettoudgifter (dvs. efter fradrag af statsrefusion) til boligstøtte m.v., og udgifterne »bæres« af kommunerne i forhold til kommunens udskrivningsgrundlag.

Ordningen er i dag ikke koordineret med det generelle tilskuds- og udligningssystem. Dette hæmmer overskueligheden, og indebærer, at det nuværende »udligningsloft«, der skal sikre, at kommunerne ikke må aflevere mere end 90 procent af en indkomstfremgang, ikke omfatter alle dele af den kommunale udligning i hovedstadsområdet. Med det nuværende system kan en kommune i hovedstadsområdet altså risikere at skulle aflevere omkring 91-92 procent af en indkomstfremgang til de kommunale udligningsordninger.

Som del af forenklingssindsatsen opgøres boligstøtteudligningen fremover i tilknytning til det gene-

relle tilskuds- og udligningssystem, og indgår herefter ved beregningen af hovedstadskommunernes maksimale udligning (såkaldte overudligningsbestemmelse).

Inddragelsen i det generelle tilskuds- og udligningssystem omfatter også en række beløbsmæssigt mindre ordninger, hvorefter halvdelen af kommunernes udgifter til ydelsesstøtte mv. udlignes i hovedstadsområdet.

*1.5 Større åbenhed og enkelhed i skatteudligningen
Omlægning af den «statsfinansierede» landsudligning til en direkte udligningsordning*

I den nuværende landsudligning udlignes der i forhold til det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger i hovedstadsområdet. Dette betyder, at alle kommuner udenfor hovedstadsområdet p.t. får et tilskud i landsudligningen af beskatningsgrundlag. Dette tilskud finansieres over det samlede bloktilskud, hvorved hovedstadskommunerne medfinansierer knap 40 pct. af tilskuddet, og de øvrige kommuner reelt medfinansierer tilskuddet til dem selv.

Den »statsfinansierede« landsudligning af forskelle i beskatningsgrundlag foreslås omlagt til en direkte mellemkommunal udligningsordning, svarende til systemet før 1988. Hovedstadskommunerne indgår herefter både i landsudligningen og i den særlige hovedstadsudligning.

Omlægningen af den »statsfinansierede« udligning til en direkte udligningsordning har til formål at forenkle opgørelsen, og vil i øvrigt sikre en mere åben og gennemskelig udligning.

Omlægningen af den »statsfinansierede« landsudligning til en mellemkommunal udligningsordning vil – som ved ændringen i 1988 – kunne ske uden væsentlige fordelingsmæssige virkninger.

Tilpasning af hovedstadsudligning – fælles skatte-tryksfaktor

I den eksisterende hovedstadsudligning opgøres den skatteprocent (»skattetryksfaktor«), der indgår ved beregning af kommunens tilskud eller betaling ud fra den enkelte kommunes faktiske beskatningsniveau.

Udover at dette komplicerer opgørelsen, har systemet den virkning, at kommunerne kan påvirke udligningen via skattefastsættelsen. Tilskudskommuner, der øger skatteprocenten, vil eksempelvis få et større udligningstilskud. I tilknytning til de øvrige tilpasninger af skatteudligningen indebærer lovforslaget, at der fremover indgår en fælles skattetryksfaktor i hovedstadsudligningen.